

HİDAYET ALLAH'TANDIR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn, alâ külli hâlin ve fi külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedi-ni'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû biihsânin ecmaîn.

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtü-hâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kân:

كَانَ أَكْثَرَ دُعَائِهِ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبَّتْ قَلْبِي
عَلَى دِينِكَ فَقِيلَ لَهُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ إِنَّهُ لَيْسَ أَدْمِيٌّ
إِلَّا وَقَلْبُهُ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ تَعَالَى فَمَنْ
شَاءَ أَقَامَ وَمَنْ شَاءَ أَزَاغَ
(ت. عن أم سلمة)

RE. 542/8 (Kâne eksere duâihî: Yâ mukallibe'l-kulûb, sebbit kalbî alâ dînike! Fekîle lehû fî zâlike, fekale: Innehû leyse âdemiyyün, illâ ve kalbühû beyne isbaayni min esâbii'llâhi; femen şâe ekâme, ve men şâe ezâğa.)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı, rızası dünyada, ahirette üzerinize olsun...

Sözlerin en doğrusu en güzeli, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kelâmıdır. Yolların en güzeli onun elçisi numune-i imtisâlimiz rehberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin yoludur. Bunun dışındaki yolların hepsi yanlıştır, bid'atler ve sahipleri cehennemdedir. Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi sünnet-i seniyye-i nebeviyeden ayırmasın... Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini şu asırda ihya eyleyip, canlandırıp, şehid sevapları kazanmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Peygamber Efendimiz'in âdet-i seniyyeleri ve itiyatları hakkındaki rivayetleri *Râmuzü'l-Ahâdîs* isimli hadis kitabının son bölümünden okumaya devam ediyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin, bu rivayetlerin okunması ve izahına geçmeden önce Peygamber SAS Efendimiz'e ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın, bağlılığımızın bir nişânesi olarak rûh-i pâkine âcizâne bizden bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye ve onun mübarek âlinin ve pâk ashabının ve kıyamete kadar cümle etbânının ve ahbabının ruhlarına hediye olsun diye;

Hiz. Âdem Atamız'dan Peygamber Efendimiz'e kadar yeryüzünün muhtelif yerlerinde vazife görmüş, gelmiş geçmiş cümle enbiyâ ve

mürselînin ruhlarına hediye olsun diye;

Allah'ın cümle sevgili kulları evliyâullahın ve hâsseten Ümmeti Muhammed'in Peygamber Efendimiz'den sonra Peygamber Efendimiz'in varisi olarak mürşidleri ve mürebbîleri olarak vazife görmüş olan ulemâ-i muhakkıkîn, meşâyih-i vâsılîn, sâdât-ı turuki aliyyemizin; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtezâ ve sâir sahabe (*rıdvanu'llâhi teâlâ aleyhim ecmaîn*) hazerâtından, kendisinden feyz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzerân eylemiş olan silsilemiz mensuplarının cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu rivayetleri dinlemek, bu hadisleri öğrenmek, sevap kazanmak dileğiyle bu mescidde cem olmuş olan, teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diye diye mallarını, canlarını feda ederek fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin; şu içinde ibadet ettiğimiz ve hadis dersini yaptığımız camiye yapmış olan İskender Paşa'nın ve bu camiye zaman zaman tamir, tecdîd ve tevsî etmiş olanların ruhlarına ve onların yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Nihayet bütün mü'minîn ü mü'minât kardeşlerimizin de ruhlarına dereceleri üzere ikram olunsun, kabirleri pür-nûr olsun, ruhları mesrûr olsun, makamları âlâ olsun, Rabbimiz de bizleri sevdiği kulların zümresine dâhil eyleyip

cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin diye, bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, onların ruhlarına bağışlayalım öyle başlayalım!

a. En Çok Ettikleri Dua

Okuduğumuz rivayetler *Râmuzü'l-Ehâdîs*'in 542. sayfasında, 8. hadis-i şerif. Ümm-ü Seleme RA Validemiz'den, Tirmizî'nin rivayet ettiğine göre, metnini okuduğumuz rivayette Peygamber SAS Efendimiz hakkında şöyle buyruluyor:¹

كَانَ أَكْثَرَ دُعَائِهِ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي
عَلَى دِينِكَ فَقِيلَ لَهُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ إِنَّهُ لَيْسَ أَدْمِيٌّ
إِلَّا وَقَلْبُهُ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ تَعَالَى فَمَنْ
شَاءَ أَقَامَ وَمَنْ شَاءَ أَزَاغَ

(ت. عن أم سلمة)

RE. 542/8 (*Kâne eksere duâihî: Yâ mukallibe'l-kulûb, sebbit kalbî alâ dînike! Fekîle lehû fî zâlike, fekale: Innehû leyse âdemiyyün, illâ ve kalbühû beyne isbaayni min esâbii'llâhi; femen şâe ekâme, ve men şâe ezâğa.*)

(*Kâne eksere duâihî: Yâ mukallibe'l-kulûb, sebbit kalbî alâ dînike*) “Peygamber SAS

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.428, no:3444; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.315, no:26721; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.419, no:6986; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.209, no:29806; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVI, s.482; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.72, no:18018; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XL, s.263, no:43607.

Efendimiz'in ekseriyetle duası, “*Yâ mukallibe'l-kulûb, sebbit kalbî alâ dînike!*” demek olurdu. Böyle dua ederdi, ekseriya bu duayı yapardı.”

Duanın mânası şöyle:

“—Ey kalpleri bir yandan o yana çevirip döndüren Rabbim! Benim kalbimi senin dinin yolunda, senin dinin istikametinde, senin dinine uygun olarak sabit kıl. Yanlış yollara saptırma, yanlış fikirlere düşürme, yanlış yollara sokma, benim gönlümü yolunda sabit eyle!”

(*Fekîle lehû fî zâlike*) “Niye böyle diyorsun, bunun mânası nedir?” diye anlamak için kendisine soranlara, (*fekâle*) Peygamber Efendimiz SAS şöyle buyurdu:

(*Innehû leyse âdemiyyün*) “Hiçbir Ademoğlu yoktur ki; Hz. Âdem'in soyundan, neslinden gelip de yeryüzünde yaşayan hiçbir insan yoktur ki, (*illâ ve kalbühû beyne isbaayni min-esâbii'llâhi*) onun kalbi, gönlü Allah'ın iki parmağı arasında olmasın. (*femen şâe ekâme*) Allah-u Teâlâ Hazretleri dilediği kimsenin kalbini doğrultur; (*ve men şâe ezâğa*) dilediği kimsenin kalbini de eğiltir saptırır.”

Aziz ve Muhterem kardeşlerim!

İnsanoğlu hakikaten çok mükemmel bir yaratıktır, çok muhteşem bir varlıktır. Allah'tan gayrıya tapınan insanlara hitaben Kur'ân-ı Kerîm'de deniliyor ki:

“—Onlar bir sineğin kanadını bile yaratamazlar.”

Çok olduğunu gördüğümüz için basit bir sinek diyoruz. Fakat onun kanadında bile nice ibret

vardır, saniyede kaç defa pırpır yapar. Onun o inceliği ne kadar mükemmel bir incelik. Yakıtını nereden alır, nasıl o kadar saatlerce uçar. Bir sineğin kanadını bile yapamayan insanoğlu...

Allah, insanoğluna çok meziyetler, kabiliyetler vermiştir. Kendisinin yaratılışına baktığı zaman harika bir yaratılışı vardır. Ve bu yaratılışı bir hücreden oluşmuştur. Tıp ilminden, biyoloji ilminden biliyoruz ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri; *sübhâna'llâh, tebâreke'llâhu ahsenü'l-halikîn...* Ne muhteşem kudret, ne hikmetli, ne bilgili bir tasarruf ki, bir tek hücreden muhteşem bir varlık, bir insan meydana getiriyor. Bir çekirdekten bir ağaç, bir çiçek, bir meyve meydana getiriyor.

Fakat insan çok daha muhteşem bir varlık. Gözü bir âlem... Göz beynin devamı imiş. Yani beynin kenara doğru gelmiş, beyinle çok sıkı ilişkili bir uzvu... Dışarıyı görüyor, dışarıdan gördüklerini mercekten geçirip arkadaki sarı noktaya düşürüp, sarı noktada bir elektrik uyarısı meydana getirip beyne gönderiyor. Beyin bu elektrik uyarılarından dışarıyı anlıyor.

Ne muhteşem bir sistem! İnsanlar elektriği daha on dokuzuncu asırda, yirminci asırda buldular. Hz. Âdem atamız zamanından beri bu böyle devam edip duruyor. İnsanın vücudu, kalbi elektrik akımlarıyla elektrik üretiyor, elektrik uyarısı üretiyor. Kalbinin süveydâ-i kalb dediğimiz, sinus punktum dediğimiz yeri kendi kendine atıyor, iki atışı arasında dinleniyor. Ömür boyu çalışıyor. Siz hiç ömür boyu çalışan,

80 yıl çalışan bir makine duyduunuz mu?

Ömür boyu çalışan; 80 yıl, 100 yıl, 120 yıl çalışan makine durduğu zaman hayat bitiyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri bir et parçasına bu mükemmelliği vermiş. Bir beyin var, ilim adamları esrârını henüz anlayabilmiş değil. Neresinin ne işe yaradığını bilebilmiş değil.

Deniliyor ki şurası hafıza merkezidir; Allah-u Teâlâ Hazretleri bir ömrün bilgilerini mercimek kadar bir yerde depo ediyor.

“—Küçükken ben şuradaydım da, şuraya giderdim de, o zaman şöyle bir amca vardı da, bana şöyle demişti de...”

40 yıl, 50 yıl, 60 yıl önceden depo ettiği bilgileri, istediği zaman beyinden diline döküyor, anlatıyor.

Yâ Rabbi! Bu etin içine bunu nasıl yazdın, nasıl yerleştirdin, nasıl muhafaza ettin? Bu etin, bu kanların arasında nasıl durdu bu bilgiler, nasıl bozulmadı? Nasıl insan aradığı zaman çıkarıp getiriyor, o rafları nasıl karıştırıyor da buluyor.

Elektronik beyin mi? Elektronik beyin solda sıfır kalır. İnsanoğlunun yaptıkları yanında, başarıların yanında elektronik beynin yaptığı nedir ki?

İnsanoğlunun konuşması bir harikadır; görmesi, işitmesi, düşünmesi, hafızası, zekâsı bir harikadır ve gönlü harikalar harikasıdır. Allah, insanoğluna gönül diye emsalsiz bir varlık vermiş. Gönül dediğimiz, kalp dediğimiz muhteşem bir alet vermiş.

Muhterem kardeşlerim!

Kalp dediğimiz şey Türkçe’de iki mânaya gelir. Bir yürek; “—Hadi evladım, git ciğerciye bir dana yüreği al.” “—Olur anneciğim.”

Gidiyor şöyle kocaman bir şey alıyor, şu kadar para veriyor. Ortasını kestiriyor, zarını çıkarttırıyor, tavada pişiriyor, yiyor. Yürek, et parçası. Bir bu mânaya gelir. Bir de Türkçe’de gönül dediğimiz şey var.

“—Gönül nasıl bir şey? Yenilir mi, içilir mi, kırmızı mı, sarı mı, beyaz mı, mavi mi? Uzun mu, kısa mı, yuvarlak mı, dört köşe mi?”

Görünmüş bir şey değil ki gönül insanın içindeki bir mânevî varlık. Kalp bir de o mânaya gelir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri insana bir gönül vermiştir. Bu ikinci mânasıyla et parçası, her şeyde var. Kuşun da, tavuğun da bir kalpçığı var. İnsanın da bir kalbi var. Öldükten sonra da bir kalbi var; orada duruyor, çalışmıyor. Fakat bir de gönül dediğimiz şey var, çok muhteşem bir varlık. Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni bilme vasıtamız da insanın gönlüdür.

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni görebilir miyiz?”

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ

(الأنعام: ١٠٣)

(*Lâ tûdrikühü’l-ebşâr*) “Gözler ona bakmaya tâkat getiremez, ona bakamaz, onu kavrayamaz, onu algılayamaz, onu idrak edemez. (Ve

hüve yüdrükü'l-ebşâr) O gözleri ve gözlerin faaliyetlerini dahi idrak eder. Her şeyi kuşatır, bilir, görür.” (En’am, 6/103)

Mûsâ AS, Tur dağına çıkıp da münâcaatta bulununca şevkinden, aşkından, saygısından, sevgisinden, hayranlığından, muhabbetinden, merakından dedi ki:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ

(الأعراف: ١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) “Yâ Rabbi! Müsaade et, cemalini göster de göreyim!” (A’raf, 7/143)

Yunus Emre’nin o mübarek köylü ifadesiyle;

İşitirem sözünü, göremezem yüzünü, Yüzünü görmekliğe, cânım viresim gelir.

Yunus bunu, köylü diliyle böyle söylemiş. Hakikaten insan bir şeyin sesini işitir de, kendisini göremezse, meraklanır.

İşitirem sözünü, göremezem yüzünü, Yüzünü görmekliğe, cânım viresim gelir.

Yunus’un telaffuzuyla böyle... Yani “Ah bir yüzünü görsem!” diyor. Hani “yüz görümlüğü” diyoruz ya, gelinin peçesini kaldırıyorlar, yüz görümlüğü olarak şu kadar para, bu kadar bilezik, altın takılıyor. Yunus da nükte yapıyor, edebî sanat yapıyor:

“–Yüzünü görmek için canımı vermeye razıyım.” diyor. “Bir görmeye canım feda olsun.” diyor.

Mûsâ AS, ulu’l-azm peygamberlerden, muhte-

şem bir peygamber. Mûsâ AS mübarek bir zât. Firavun'un karşısına çıkmış, onunla mücadele etmiş, Allah'ın emrini tutmuş dinlemiş koca peygamber... Diyor ki:

“—Yâ Rabbi! Müsaade et, cemalini göreyim!”
Sesini işitiyor, vahiy geliyor; görmeyi diliyor.

قَالَ لَنْ تَرِيْنِي وَلَكِنْ اَنْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنْ اسْتَقَرَّ
مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِيْنِي

(الأعراف: ١٤٣)

(Kàle) Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:
(*Len terânî*) “Yâ Mûsâ, benim cemâlîmi temaşa
etmeye tâkat getiremezsin! Beni görmek
mümkün değil, tahammül edemezsin!”

Her şeyin bir tâkati var. Elektrik teli bile
bakırdansa voltajı biraz fazla verdi mi eriyor,
yanıyor. Onun için, (*lenterânî*) “Göremezsin,
mümkün değil!”

(*Ve lâkini'nzur ile'l-cebeli*) “Şu karşıdaki Tur
Dağı'na bak! (*Feini'stekarra mekânehû*) Eğer
ben o Tur dağına cemalimle tecelli ettiğim
zaman, o koca muhteşem dağ benim tecellime
tahammül edebilirse, yerinde durabilirse;
(*fesevfe terânî*) o zaman, sen de beni görürsün,
göreceksin!” buyurdu. (A'raf, 7/143)

فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى
صَعِقًا

(*Felemmâ tecellâ rabbühû li'l-cebeli*) “Mûsâ AS’ın Rabbi, hepimizin, alemlerin Rabbi Allah-u Teâlâ Hazretleri Tur Dağı’na

tecellî edince, (*cealehû dekkâ*) dağ parça parça oldu. Yâni, o tecellînin şiddetine dayanamadı. (*Ve harra mûsâ saikâ*) Musâ AS, o muhteşem, harika hadise karşısında bayıldı, yığıldı kaldı.” (A’raf, 7/143)

Dağların tahammül edemediği bir tecelli... Taşların çatır çatır çatladığı, parça parça parçalandığı, darmadağın dağıldığı bir muhteşem tecelli... Allah-u Teâlâ Hazretleri, insanın gönlüne tecelli eder de, gönlü o tecelliyi kaldırır.

İnsan o zevki gönlüyle idrak eder. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin aşkından, muhabbetinden mecnun olur, dağlara düşer. Yani gönül, Allah’ı bilme vasıtası. Gözle görülmez, kulakla duyulmaz, elle tutulmaz; akıllar ve vehimler onun künhünü idrake erişemezler, yetişemezler, kısa kalırlar, eksik kalırlar fakat kulunun gönlüne tecelli eder; aşkını verir, muhabbetini verir, şevkini verir.

Kulu Rabbi uğrunda canını verir hale gelir. O irfanı elde ettiği, o zevki, o şevki kazandığı zaman, gözüne ne para görünür, ne ölüm ona mâni olur, ne kimseden korkar, çekinir, ne başka hesap yapar. Hakkı söyler, hakkı işler, Hakk’ın rızasını kazanmaya çalışır.

Bunu neyle yapıyor?

Gönül denilen Allah'ın verdiği o kabiliyetiyle, o iç varlığıyla yapıyor. Onun için insanın en kıymetli varlığı, gönlüdür.

b. Kalbin Katılaşması

Bu gönül bazen körleşir bazen karalaşır, katılaşır. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

“—İnsan bir günah işledi mi gönlünde, kalbinde bir kara nokta meydana gelir. Bir günah daha işledi mi, bir kara nokta daha meydana gelir. Bir günah daha işlerse, bir kara nokta daha meydana gelir. Günahları çok işledi mi —alın elinize bir kâğıdı her tarafına damla damla mürekkep saçın, kâğıt kapkara olur— gönlü kapkara olur. Bununla kalmaz kaskatı, taş gibi olur. Taştan da katı olur. Böyle bir katı kalbin sahibi hakkında:

أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ

(الأعراف: ١٧٩)

(Ülâike ke'l-en'âmi belhüm edal) “İşte onlar hayvanlar gibidir;

hatta daha da aşağıdadırlar.” (A'raf, 7/179) buyrulmuştur. Çünkü hayvanların da duygusu vardır, hassaslığı vardır.

Eskiden ecdadımız atı sevmiş, ata hürmet etmiş, gönül bağlamışlar. “Bu cihad aletidir.” diye at yetiştirmişler, atla senli benli olmuşlar. Bir ıslık çalar, at yanına gelir; üzüntüsünde atı üzülür, şevkinde atı şevklenir; konuştuğu zaman anlar, yelesini okşadığı zaman olduğu yerde kişner.

Okuyorsunuz, biliyorsunuz hayvanın da duygulusu vardır. Bir kedinin, bir köpeğin öyle bir vefası vardır ki keşke insanların bazısında Allah'ın yoluna o kadar vefa olsa... Bu hayvancağız “sahibim bana kemik verdi” diye kapından ayrılmıyor da bütün ömür boyu seni besleyen Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne bir köpek kadar sadâkat gösteremeyen bir insana ne demeli.

Bütün ömür boyu gözü vermiş, aklı vermiş, güzelliği, boyu posu, endamı vermiş, zenginliği vermiş, hanım vermiş, çoluk çocuk vermiş, ev vermiş, araba vermiş, beyzâde hâlâ âsî. Yahu sen şu köpekten aşağısın.

“—Neden?”

Çünkü o köpek bir kemik uğruna dost bildiği sahibinin yanını bırakmıyor. Ölse sahibinin mezarı başında durup da gitmeyen köpekler var, atlar var. Sahibinin gömüldüğü yerde durup yemek yemeyip de ölen tarih kitaplarına geçmiş hayvanlar var.

Demek ki hayvanların da duygusu var. Ama insan müşrik oldu mu, kâfir oldu mu, münafık oldu mu, nankör oldu mu ondan da aşağı gidiyor. Ondan daha fena oluyor. Bu kalbin makbul olanı, canlı olanı, parlak olanı, nurlu olanı, kararmamış olanı...

Kalp neyle canlanır? Kalp ma'rifet suyuyla sulandığı zaman canlanır, yeşerir, çiçeklenir, güzelleşir; güller açar sümbüller açar.

“—Ma'rifet dediğimiz nedir?”

İlim irfan dediğimiz şey; işte bu şeriatten, Kur'ân-ı Kerîm'den, hadîs-i şerîflerden alınan nice nice hikmetler, ibretler gönle yerleşti mi insanın gönül âlemi canlanır, güzelleşir, emsalsiz bir âlem olur.

Şeyh Sâdî anlatıyor:

“—Arkadaşlarımdan biri başını eğdi, yanımda durdu durdu sonra gözlerini açtı. Ona sordum; ‘O gezdiğin bostanlardan bize ne ikram edeceksin, ne hediye getirdin?’ dedim.” diyor.

Öyledir. Bu gönül bahçelerinin gezintisine doyum olmaz. Ne Boğaz sefasına benzer, ne deniz sefasına ne mehtap sefasına. Ama gönlü canlı, gönlü aydın, gönlü nurlu ise...

Kapkaralık oldu mu ne göreceksin? İnsan bastığı yeri göremez. Kaskatı olduğu zaman ne olacak? Hiç bir şey olmaz.

Gönle bu hayatı kim veriyor? Allah veriyor. İnsanın gönlüne bir güzel duygu gelir, Allah bir sevgi verir anaya, evladına ömür boyu bakar. Uyumaz; yemez yedirir, giymez giydirir, canını feda etmeye razı, üstüne titrer. Bir âciz tavuk, civcivini korumak için insana saldırır. “Civcivime zarar gelmesin!” diye kendi canını feda etmeye razı olur. Allah bir sevgi verdi mi, bir güzel duygu verdi mi böyle olur.

Bir de insanın nurunu bir aldı mı, ceza olarak gönlünü öldürdü mü, gönlü katılaştı mı o gaddarın, o hainin, o zalimin de yapamayacağı kötülük olmaz. Anasını döver, babasını döver bir de nâra atar;

“—Anamı kesen ben, babamı kesen ben, var mı bana yan bakan?” diye elinde şişe, sağa sola yalpalar, her türlü günahı işler.

Ne olacak, çare ne? Her işin çaresi Allah’a kulluk etmekte, Allah’a yalvarmaktadır.

Onun için, Peygamber SAS Hazretleri bu hadîs-i şerîfnde ne güzel buyurmuş. Peygamber Efendimiz’in ekseriyetle duası şöyle olurmuş:

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

(*Yâ mukallibe’l-kulûb, sebbit kalbî alâ dînike*)
“Ey gönülleri o yana bu yana çeviren, döndüren Allah’ım! Benim kalbimi yanlış yerlere, yanlış yönlere döndürme! Senin dinin yolunda dosdoğru sabit eyle; sapasağlam dursun, eğilmesin, bükülmesin, şaşırmasın, sapıtmasın!” demek.

Adam doğru düzgün dervişlik yaparken, yaparken, aklına bir yanlış fikir geliyor; ya bir gazeteden okuyor, ya bir kötü arkadaştan alıyor. Bakıyorsun namazı bırakıyor, camiye gelmiyor, sakalı kesiyor...

Hani namaz kılardı, hani iyilikseverdi, hani sakalı vardı? Allah Allah! Buldozer mi geçti, ne oldu? Sakal yok, namaz yok... Gece teheccüde kalkardı, geçmiş ola, onlar da yok...

Ne oldu? İşte böyle bir hal geldi, böyle bir duruma düştü. Vah, yazık!

Bu neden olur?

Muhterem kardeşlerim! Ekseriyetle bir edepsizlikten dolayı, Allah tarafından bir şamar

gelir de ondan olur:

“—Seni edepsiz seni! Sen misin benim verdiğim nimetin kadrini bilmeyen? Sen misin kibirlenen, ucuba düşen? Sen misin kendinde bir varlık, benlik gören? Sen misin haddini bilmeyen? Al bakalım!”

Bir cezaya uğrar, o cezadan sonra öyle olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kullarına ihtiyacı yok. Kulların Rabbine ihtiyacı var. Kulun her şeyi Allah'ındır, her şeyi Allah'tandır. Sıhhati veren Allah'tır. Sıhhatini alsa, cihanın tabipleri bir araya toplansa, o hastayı kimse iyi edemez. Aklını bir alsa, cihanın tabipleri toplansa, o mecnunu kimse iyi edemez.

“—Ne yapalım, dağ gibi adamdı ama zavallıcık fıttırdı işte, saptı gitti. Artık öldürsen öldürmeye yaramaz, yaşasa bir işe yaramaz işte böyle çekecek.” denilir.

Her şey Allah'tan olduğundan, Efendimiz bize bunun güzel bir misalini veriyor: İnsanın;

“—Ey kalpleri oradan oraya döndüren Rabbim! Tabi kul kusursuz olmaz, hatam olabilir. Beni cezaya uğratma, kalbimi yanlış yola döndürme; ben senin kapının kuluyum, beni bu kapıdan ayırma yâ Rabbi! Kapından kovma yâ Rabbi! Beni kulluğundan ayırma yâ Rabbi!” diye iltica etmekten başka hiçbir çaresi yoktur.

En çaresiz insan, hiçbir yerde hiçbir imkânı olmayan insanın ne yapması lâzım? Allah'a iltica etmesi lâzım!

Çaresizin çâresâzı, çare bulucusu Allah'tır.

İnsan darda kalsa; yardımsız, yapayalnız kalsa, bir Allah'a iltica etse bir "Yâ Allah!" dese, "Yâ Rabbe'l-âlemîn!" dese, bir nida etse, bir yalvarsa Allah-u Teâlâ Hazretleri imdadına yetişir, Hızır AS'ı gönderir, Cebrâil AS'ı gönderir.

Sâlihlerden bir kimse yolda gidiyormuş, harâmî yolunu çevirmiş:

"—Seni öldüreceğim!" demiş.

"—Öldürmemen lazım! Ben sana ne yaptım ki?"

"—Olsun öldüreceğim; atını, eyerini, elbiseni, keseni, paranı pulunu alacağım, seni soyacağım!" demiş.

Etrafta kimse yok.

"—İnsafın var mı, müsaade eder misin, iki rekât namaz kılayım da, sonra ne yapacaksan yap!" demiş harâmîye...

Harâmî izin vermiş. O da iki rekât namaz kılmış, Rabbine bir iltica etmiş:

"—Yâ Rabbi! Meded eyle, imdad eyle, yetiş!" diye dua etmiş. Adam kılıcı kaldırmış, vuracak;

"—Dur!" diye bir ses gelmiş gökten...

Şöyle etrafına bir bakınmış, kimse yok. Ondan sonra tekrar kılıcı kaldırmış, işini bitirecek;

"—Dokunma ona!" diye tekrar bir ses gelmiş. Vadinin ortasında, kayalıkların arasında, kimse yok. "—Allah Allah! Kim bu?" diye etrafına bakınmış.

Üçüncüde iyice bakındığı halde kimseyi göremeyince, tekrar kılıcını kaldırmış, tam

vuracakken, karşıdan bir beyaz atlı belirmiş,
bir hamle etmiş, bir mızrak, bir ok; o zalimi
devirmiş. Ötekisi ölmeyi beklerken, kurtulmuş.
Öldürmek isteyen ölüyor; ölmeyi bekleyen,
Allah'a iltica eden kurtuluyor.

Demiş ki:

“—Yâ Mübarek! Sen kimsin? Hiç kimsenin
olmadığı şu kayalık vadide, harâmînin karşısında
zebun iken; boynumu bükmüş ölümü beklerken,
geldin bana yetiştin.”

“—Sen Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne öyle bir dua
ettin, öyle bir iltica ettin ki, Allah CC beni
gönderdi. Ben Cebrail'im! İlk seslendiğimde,
yedi kat gökten seslendim. İkincide, birinci
semaya, dünyaya geldim. Üçüncüde hamle
yaptım!” diyor.

Muhterem kardeşlerim! İnsan Allah'a iltica
etmesini bilse nelere mazhar olur, neler görür.

Arifin birisi, ezan okuyan bir insanın yanından
geçiyormuş. Adam yüksek bir yere çıkmış, ezan
okuyor. Sözler güzel ama, ses adamın kalbinden
gelmiyor. Ruh yok, heyecan yok; aşk, şevk,
iman kuvveti yok. İrfan gözüyle görmüş ki, hâli
hoş değil...

“—Böyle ezan mı okunur?” demiş.

O da edepsiz, tabii kalbi nursuz olduğu için:

“—Beğenmedin mi? Gel de sen oku o zaman.”
demiş.

Ukalâlık ediyor.

“—Pekiyi...” demiş, çıkmış kayanın üstüne,

elini kulağına koymuş, bir “*Allàhu ekber!*” demiş, kaya ortasından ikiye ayrılmış.

Olur mu, olur. Ben inanıyorum, inandığım için söylüyorum. Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeye kâdir... Çünkü, her şeyi O yapıyor.

c. İnsanoğlu Çok Zàlimdir

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emrinden dağlar çatır çatır çatlar da, işte bu insanoğlu yola gelmez. Bu yamuk insanoğlu yola gelmez!

Neden?

إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

(الأحزاب: ٧٢)

(*Innehû kâne zalûmen cehûlâ*) “Bu insanoğlu çok zàlimdir, çok cahildir.” (Ahzâb, 33/72)

Bildiğin gibi değil, çok zàlimdir! Sen etrafındaki müslümanları görüyorsun; karıncayı bile ezmiyorlar, birbirlerine hediyeler veriyorlar, selâm veriyorlar, musafaha ediyorlar, sarılıyorlar. Kardeşliğini görüyorsun da, sen bu insanların zalimliğini bilmiyorsun.

Git bir Bulgaristan'a, Allah saklasın; git bir Rusya'ya, git bakalım bir Amerika'ya. Afrika'ya bak! Vietnam'daki savaşların yıl dönümleri münasebetleriyle bir resimler gösterdiler, şaşırırsınız. Kafataslarını yığmışlar. Bir zaman o kafataslarının her birisi birer insandı. Kıtır kıtır kesmişler; öbür taraflarını atmışlar, kafaları

koleksiyon için oraya dizmişler. Yüzlerce, binlerce kafa...

Zâlim bu insanoğlu, zâlim! Hem de çok zâlim...

Âyet-i kerîme “zâlim” demiyor da, (*innehû kâne zalûmen cehûlâ*) diyor. “Zalûm” ne demek? “Çok zâlim, şiddetli müthiş zâlim.” demek. Zâlim, düz bir zulümkâr demek ama; zalûm, “Zulmü haddi hesaba gelmez, bu işi meslek edinmiş, mübalağalı bir şekilde zâlim.” demek.

Cehûl da, “hadsiz hesapsız, son derecede cahil” demek.

İnsanoğlu çok cahildir, o cahilliğinden dolayı da çok zalimdir. Zâlim, yaptığı zulmün dünyada, âhirette başına ne belâlar getireceğini bilmez.

Zâlim yine bir zulme giriftar olur.

Âhir elbette olur, ev yıkanın hânesi vîrân.

“Sen o ev yıkanların hâneleri mâmur kalacak sanma. Bir zaman gelir onların da hâneleri vîrâne olur.”

Zalim dünyada da çeker, âhirette de çeker. *Zalûmen cehûlâ*, çok zalim ve çok cahil olduğundan, bu zulmün başına ne felaketler getireceğini düşünmez, yapar. Zulmeder; ondan sonra dünyada da, âhirette de kendisine o zulüm gelir.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

² Müslim, *Sahih*, c.XII, s.456, no:4675; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c. VII, s.424, no:10832; *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.170, no:483; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.256, no:8561; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.93, no:11281; Cabir ibn-i Abdullah RA'dan.

Bezzar, *Müsned*, c.II, s.438, no:8481; Ebu Hüreyre RA'dan.

إِتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظَلَمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(حم. طب. هب. عن ابن عمر)

(*Itteku'z-zulm, feinne'z-zulme zulümâtün yevme'l-kıyâmeti*) “Zulümden sakının! Çünkü kıyamet gününde bu zulümler, kapkaranlık olacak. Karanlıklar olarak o zalimin üstüne çökecek.” buyrulmuştur.

Hiç nuru olmayacak, orada karanlıklar içinde ne yapacağını şaşırarak.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi yaşayan bir kalbin sahibi etsin. Yeşermiş, bağlar bostanlar olmuş, çiçekler açmış, hoş kokularla dolu, emsalsiz manzaralı bir gönül âlemimiz olsun... Canlı, tatlı, sevimli, engin, geniş, hoş, mârifetle, irfanla, ilimle, sevgiyle saygıyla dolu bir gönlümüz olsun.,., Rabbimiz bizim kalbimizi taş etmesin.

Kardeşlerim Yunus Emre'nin şiirini, ilâhisini okuyorlar:

Derviş bağı taş gerek, Gözü dolu yaş gerek.

Diyorum ki:

“—Dervişin bağı hiç taş olur mu?”

Derviş bağı baş gerek.

“—Baş omuzundan yukarıda olur. Dervişin bağı baş olur mu hocam?”

Oradaki *baş*, senin bildiğin kafa mânasına, kelle mânasına değil. Eski Türkçe'de *baş*, yara

demek.

“—Senin başına bir merhem vurayım.” demek,
“Senin yarana bir merhem süreyim.” demektir.

Gözü yâşı hakkı için âşıkların, Bağırî bâşı hakkı için sâdıkların

“Sana âşık kullarının gözü yâşı hakkı için, gözyaşları hürmetine yâ Rabbi! Âşıkların gönül yarası hürmetine yâ Rabbi! Aşkla, hasretle, ayrılıkla kanayan gönüller hürmetine.” demek istiyor. *Baş*, yara demek. Dervişin gönlü duygulu olacak, yaralı olacak.

“—Neden yaralı hocam, sağlam olsa daha iyi değil mi?”

Bu yara başka yara. Bu hastalık başka hastalık,
Bu dert başka dert. Diyor ki Fuzûlî:

*Aşk derdiyle hoşem, el çek ilâcımdan tabîb,
Kılma dermân kim helâkim zehr-i dermânımdadır.*

“Doktor sen şöyle kenarda dur, benim derdim senin bildiğin dertlerden değil. Ben bu dertten memnunum. Sakın beni tedavi etmeye kalkma! Ben bu dertten uzaklaşırsam, bu dert benden giderse ben adam olmaktan çıkarım. Benim derdim Allah sevgisi, aşkullah muhabbetullah... Benim hasretliğim o, benim kan ağladığım o... Ne zaman kavuşacağım? Acaba hata mı ettim, acaba rızasına uygun yaşıyor muyum? Acaba bir kusurum var mı?”

İşitirem sözünü, Göremezem yüzünü...

Derdi o...

“–Zikrediyorum zikrediyorum, tecelliler var ama acaba Rabbimin huzuruna razı olduğu kul olarak varabilecek miyim?”

Rabbim bana hitap mı edecek, itab mı edecek? “Ey kulum! Bunca şeyleri okudun da niye benim şu işimi yapmadın, niye benim şu kulumun imdadına koşmadın, niye paranı benim uğruma feda etmedin, niye canını vermedin?” derse.

Şairin dediđi gibi;

Ben buyurdum, buyruđumu tutmadın; Derse Mevlâm ben ne cevap vereyim?

Onun derdi başka dert... Dünya dertlerinden değil; parası vardır veya yoktur, karnı toktur veya açtır aldırılmaz.

Hoştur bana senden gelen, Ya goncagül yahut diken; Ya hil’at ü yahut kefen; Lütfun da hoş, kahrın da hoş!

Her şeye razı, bir tek Rabbine âsî gelmeye razı değil. Nefsinden hoşnut değil.

“–Ey nefsim! Nedir bu senin elinden çektiğim? Sen benim ayağımı bağlıyorsun, yoldan çıkartıyorsun, yanlış işler yaptırıyorsun. Rabbimin huzurunda beni mahcup duruma düşürüyorsun. Mahşer halkına rezil mi olayım?” der.

Onun derdi başka türlüdür.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi bu güzel duygulara sahip eylesin. Hassas, içli, duygulu, sevimli, sevgili, gayretli, hikmetli gönüllere sahip eylesin de hak yoldan, sırât-ı müstakîmden başka yere kaydırmassın...

Pek çok insan var. Hangisine sorsan aklı, tahsili, bilgisi, makamı mevki var. Herkes doğru bildiğini, en uygun bildiğini, en kârlı gördüğünü yapıyor ama yaptığı kâr değil ki.

Plajda, sürdüğü o sefa kendisine kâr mı getirecek? O içtiği içki ona neşe mi verecek? O işlediği günah ona hayır mı olacak? Burada bunları yapıyor ama sonunda burnundan fitil fitil gelecek, farkında değil.

Onun için büyüklerimiz dua etmişler:

اللَّهُمَّ خَلِّني عَنِ الْإِشْتِغَالِ بِالْمَلَأِ

وَأَرِنِي حَقَائِقَ الْأَشْيَاءِ كَمَا هِيَ

(Allâhümme hallinî ani'l-iştigâli bi'l-melâi)
“Yâ Rabbi! Boş şeylerle uğraşmaktan beni kurtar... (Ve erinî hakâika'l-eşyâi kemâ hiye)
Eşyanın gerçek yüzünü, etrafımdaki olayların mahiyetini, hayatı ölümü, olayların iç yüzünü kavrayayım da yanlış bir yol tutturmayayım.”

Adam yaşamış yaşamış, ömrü sona ermiş;

“—Tüh ya, boşa geçirdik, yanlış yolda geçirdik. Keşke böyle yapmasaymışız, şöyle yapsaymışız.” diyor ama ömür bitmiş oluyor.

Onun için, Rabbimiz bize asıl büyük ilâhî gerçekleri gösterebilir, onlara uymayı nasib eylesin... Yanlış yolları yol sanıp da ana yoldan saptırmasın... Çürük dalları dal diye tutturup da elimizde bıraktırmasın...

Demek ki her insanoğlunun gönlü Rabbimizin

kudreti elindedir; oraya çevirir, buraya çevirir, nasıl dilerse öyle yapar. Dilerse saptırır, dilerse doğrultur.

O zaman ne yapacağız? Boyun büküp Allah'a yalvaracağız.

Can ü gönülden seversen, Yalvar kul, Allah'a yalvar; Maksuda ermek dilersen, Yalvar kul, Allah'a yalvar!

Başka çare yok...

Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inde vaad ediyor:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(*Ve kâle rabbükümü'd'unî estecib leküm.*)
“Bana dua edin, ben sizin duanızı karşılıksız koymam! İstedığınızı veya istediğinizden âlâsını, daha çok sevaplısını veririm.” (Mü'min, 40/60) buyuruyor.

“—Vaad edip de yapmaz olur mu?”

Olmaz! Rabbimiz vaad ettiğini yapar. “Dua edin, duanızı kabul ederim!” dediyse, ya istediğini verecek, ya istediğinden âlâsını verecek, ya da istediğinden daha çok sevaplısını verecek.

Onun için ne yapmamız lâzım? Yalvarmayı öğrenmemiz lâzım! Allah-u Teâlâ Hazretleri'yle sırdaş gibi fısır fısır, sessiz sessiz münâcaatı, niyazı, konuşmayı öğrenmemiz lâzım! İnsanlar gidip de yalnız kaldığımız zaman, hakiki dost ve asıl sevilecek olan Rabbimizi bilip de, onunla

konusabilecek kadar sohbetin âdâbını öğrenmiş olmak lâzım!

Adam yalnız kalmaktan bucak bucak kaçıyor, korkuyor. Yahu kâinâtı yaratan, kâinâtın sahibi Rabbin sana bu ikramları, ihsanları her gün gönderen o zât-ı şerîfi tanımak istemez misin? Korkuyor. Tesbih çekmekten korkuyor, namaz kılmaktan korkuyor, ibadet etmekten korkuyor, gece kalkıp teheccüd namazı kılmaktan korkuyor, hacca gitmekten korkuyor. “—Hocam, müsaade et ben şimdi hacca gitmeyeyim.” Ne zaman gideceksin?

“—Şimdi kendime güvenemiyorum, belki daha günah işlerim. Şimdi gitmeyeyim, yaşlanınca gideyim.”

“—Şimdiden günahları işleyeyim.” demek bu, akıl kârı mı?

“—Buyur zezem suyu iç.” diyorsun; “—İçmeyeyim hocam.” diyor, korkuyor. Neden?

“—Bunun arkasından yine sigara içerim, yine şöyle yaparım, yine böyle yaparım.” diyor.

Mübarek! Ne biçim aklın var? Ne biçim insansın? Ne biçim yiğitsin? Ne biçim erkeksin? Adam değil misin? Bir söz ver, bir merdâne karar ver, ondan sonra yürü git!

Ama işte Allah nasib etmeyince olmuyor. Demek ki iş dönüp dönüp Allah’a yalvarmaya geliyor, Allah’a kul olmasını bilmeye geliyor. Çok kimse de bunu bilmiyor. Yalnız kalınca ne yapacağını şaşırıyor millet, kahveye kapağı zor atıyor.

“—Burada daha güzel sohbet var, kahveye niye

gidiyorsun?”

Kahvede tavla gürültüsü, domino sesi, sigara dumanı arasında o vakti geçirmekten memnun da seccadesinde Rabbi ile münâcaat etmekten, dua etmekten, tesbih çekmekten, bir arada olmaktan gafil...

Peygamber SAS bize Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sözünü bildiriyor:³

أَنَا جَلِيسٌ مِّنْ ذَكَرْنِي

(*Ene celîsü men zekerenî.*) “Hangi kul beni zikrederse, ben onun oturduğu yerde, onun meclisinde olurum.”

Celîs “aynı mecliste beraber oturduğu kimse” demek. Sen seccadene oturuyorsun, *Allah* diyorsun, *Lâ ilâhe illa'llâh* diyorsun, Rabbin de senin yanında hâzır ve nâzır, O da senin zikrinden memnun, o da seni seviyor, seni zikrediyor.

Bu beraberlik, bu sohbet kaçırılır mı?

Allah zevk versin, zevk-i selîm versin; güzeli görüp güzeli anlayıp güzeli icra etmeyi nasib eylesin...

Kaçırılmaz ama kalbinin uyanık olması lazım. Hani;

“—Bu çocuk çok uyanık mâşaallah! Gözleri fıldır fıldır dönüyor, *ve'l-fecri* okuyor, leb demeden leblebiyi anlıyor, yapıyor.” deriz.

Kalbi uyanık olursa anlar, yapar, ilerler; gelir

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I s.451, no:680; Kâ'bü'l-Ahbar'dan.

geçer, uçar gider ama kalbi uyanık olmadı mı anlamaz. Hani bazıları lafı anlamadığı gibi;

“—Efendim, ne dedin, bir daha söyle, biraz daha bağır.” der ya bunun gibi.

Allah anlatsın, Allah duyursun, Allah hissettirsin, Allah o zevklere erdirsin, o sohbetleri yaşatsın, has kul olmayı cümlenize cümlemize nasib eylesin... Şeytana uydurmasın, nefse uydurmasın, gaflete düşürmesin, karanlıklarda, zulümâtta bırakmasın, cümlemizi nuruna kavuştursun...

d. Arafe Günü Yaptığı Dua

Abdullah ibn-i Amr ibn-i el-Âs RA’dan Ahmed ibn-i Hanbel Rh.A şöyle rivayet etmiş:⁴

كَانَ أَكْثَرَ دُعَائِهِ يَوْمَ عَرَفَةَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(حم. عن ابن عمرو)

RE. 542/9 (*Kâne ekserü duâihî yevme arafete: Lâ ilâhe illa’llàhu vahdehû lâ şerike leh, lehü’l-mülkü, ve lehü’l-hamdü, bi-yedihi’lhayri, ve hüve alâ külli şey’in kadîr.*)

Peygamber SAS Hazretleri’nin umumiyetle

⁴ 18 Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VII, s.104; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.92, no:18113; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.198, no:6823.

Arafe günü, Arafat'ta yaptığı dua şu olurdu:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerike leh, lehü'l-mülkü, ve lehü'lhamdü, bi-yedihi'l-hayri, ve hüve alâ külli şey'in kadîr.)

Herhalde aşağı yukarı hepinizin ezberindedir. Ekseriye böyle dua ederdi.

“—Ne zaman?” Arafe Günü'nde...

“—Arafe Günü ne demek?”

Hacıların Arafat'a çıktığı, Kurban Bayramı'nın bir gün öncesine “Arafe Günü” derler. “Arafe Günü'nde duası ekseriya böyle olurdu. Çoklukla bu duayla meşgul olurdu.” mânasına da gelir.

Peygamber SAS Hazretleri Arafat'a çıkmıştır ama, bir defa haccını biliyoruz. Arafat'ta böyle dua ettiğini öğrenmiş oluyoruz. İnsan Hicaz'da olmasa hac yapıyor olmasa, Arafat'ta olmasa, kendi memleketinde olsa bile, Kurban Bayramının arafesi mübarek bir zamandır. O vakitte oruç tutmanın sevabı çoktur.

Arafat'ta tutmak mekruhtur. Çünkü orası çok sıcak olur ve Arafat'taki vazifeler yüklü vazifelerdir. Mina'dan kalkıp oraya kadar yürüyecek. Orada da akşama kadar ibadet edecek. Akşam namazından sonra Müzdelife'ye dönecek olduğu için oruç tutmak mekruh...

“—Hocam ben kuvvetliyim, tutarım.”

Hayır, mekruh... Kuvvetten düşersin ibadeti zevkle, şevkle yapamazsın. Ama Hicaz'da olmayan insanın o günde oruç tutması çok sevaptır. O gün çok kıymetli, çok sevaplı bir gündür. Allah'ın kullarına rahmetini saçtığı, ikramlar yaptığı bir gündür. Peygamber Efendimiz ekseriya böyle dua ederdi.

e. Şirkin Yanlışlığı

Peygamber Efendimiz SAS'in başka bir hadîs-i şerîfini daha biliyoruz. İmam Nevevî'nin *Riyâzu's-Salihîn*'inde yazdığı bir hadîsi şerîf:⁵

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فِي يَوْمٍ مِئَةَ
مَرَّةٍ كَانَتْ لَهُ عَدَلٌ عَشْرٍ رِقَابٍ وَكُتِبَتْ لَهُ مِئَةُ
حَسَنَةٍ وَمُحِيتَ عَنْهُ مِئَةُ سَيِّئَةٍ وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا
مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ وَلَمْ يَأْتِ
أَحَدٌ بِأَفْضَلٍ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْهُ

“Bir kimse günde yüz defa, (*Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerike leh lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr*) dese --bi-yedihî'l-hayr kısmı hariç ötekilerin hepsini dese— on köle âzat etmiş gibi sevap alır.”

On tane köle... Köle kaçta alınır, kaçta satılır? Bu

⁵ Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.I, s.91, no:119; Neveî, *Riyâzu's-Sâlihîn*, c.II, s.128; Ebû Hüreyre RA'dan.

devrin insanına köleliği nasıl anlatabiliriz?

Diyelim ki on tane güzel araba alıyorsun; onu tasadduk ediyorsun, sevap kazanıyorsun. Bir araba 25 bin olsa on tanesi 250 bin olur. İnsanın kıymeti arabayla da ölçülmez ama bu devirde insan satın almak veya esirlik, kölelik durumu olmadığı için böyle bir misalle anlatıyoruz, az buz bir şey değil.

“10 köle âzat etmiş gibi sevap alır.” bir... “100 günahı silinir.” iki... “Kendisine 100 hasene verilir.” üç...

Medine’ye gidenler Şark tarafına doğru baktılar mı uzun, yüksek, sevimli, muhteşem bir dağ görürler. O dağa “Uhud dağı” denilir çünkü ovanın ortasında, etrafında başka dağ yoktur. Uzunlamasına, ihtişamlı uzanmıştır.

“—Uhud dağına biz severiz, o dağ da bizi sever.” diyor Peygamber Efendimiz.

Onun için hakikaten baktığı zaman insan bir sevgi duyuyor, gözüne tatlı geliyor.

“—Uhud dağına niye söylüyorum?”

İnsanın bir hasenesi öyle Uhud dağı gibi kıymetli, büyük bir sevaptır.

“100 sevap veriliyor, 100 günahı siliniyor, 10 tane köle âzat etmiş gibi kendisine sevap veriliyor, bir de bunu söylediği gün akşama kadar şeytandan korunmasına vesile oluyor. Şeytan sokulamıyor.

Neden?

“—Bu mübarek böyle söyledi.” Diye.

Şeytan yanına sokulamıyor, vesvese veremiyor, günaha sokamıyor, yanlış iş yaptıramıyor.

O bakımdan bu sözler çok kıymetli sözlerdir. Kıymetli olduğundan duaların makbul olduğu en mübarek günde de, en mübarek mahal olan Arafat'ta da Peygamber SAS Efendimiz ekseriya bu sözleri söyleyerek dua edermiş.

Mânası nedir?

(*Lâ ilâhe illa'llah*) "Allah'tan gayrı ilâh yok." demek.

İlâh ne demek? Kendisine ibadet edilen varlık demek.

Allah'tan gayrı kendisine ibadete layık hiçbir varlık yoktur. İnsanlar şaşkınlıklarından, sapıklıklarından kimisi aya tapmış, kimisi güneşe tapmış, kimisi yıldıza tapmış, kimisi dağa tapmış; kimisi bugün hâlâ tapıyor.

Japonlarca Hiroşima dağı kutsalmış, başına çalınсын senin. Bilmem imparatorları güneşin oğluymuş. Güneşin oğlu dediğin o imparatorun, güneşin yanına 100 kilometre daha yaklaşıp çatır çatır yanar da buhar olur. Nereden güneşin oğlu oluyor? Hiç mi aklın yok? Hiç mi ilim irfan sahibi değilsin? Hiç mi mürekkep yalamadın? Güneşin harareti hakkında hiç mi fikrin yok? Güneşin oğluymuş!

Kimisi öküze tapıyor. O bizim boynuzlu, sapana sürdüğümüz, biraz canımız istediği zaman kestiğimiz; etini Kayserililerin pastırma yaptıkları, üstüne çemen sürdükleri, ince ince doğrayıp da yumurtayla pişirdikleri, kahvaltı

ettikleri şeye, möö diye bağıran hayvana tapınıyor.

Eski Mısırlılar da tapınmış. Ne görmüşlerse bu hayvanda? Şeytan nasıl yapmışsa, eski Mısırlıların da ilâhlarından, putlarından birisi öküz...

Bugünkü Hintliler de öküze tapıyorlar; Hindistan'da yaşayan müslüman kardeşlerimizle, "Bizim putumuza, bizim ilâhımıza dokunuyorlar!" diye, kavga gürültü kıyamet koparıyorlar.

Allah insanı şaşırtmasın... Yahu bu öküz hakikaten böyle meziyetli bir şey olsaydı, dünyanın her tarafında en hor işlerde kullanılmazdı. Zavallı hayvan, yanından bir tren geçse tren Pendik'e vardığı zaman yerinden kıpırdıyor; bu kadar ağır bir hayvan... Sürati, intikali bu kadar ağır... İnsanoğlu bunun nesini beğenir, ne sanır ki buna tapar?

Muhterem kardeşlerim!

Bizim memleketimizde de iyi çalışmamışız, vebalimiz çok. Memleketimizde Yezidîler diye bir zümre insan var, şeytana tapıyorlar. Şeytana; kuyruklu, boynuzlu, kıllı bacaklı şeytana tapıyor. Allah bu insanoğlunu şaşırtmasın. İnsanın aklı var ama bir kaşığın içi kadar. Aklı bazen böyle şeyler yaptırıyor.

(Lâ ilâhe illa'llâh) "Allah'tan gayrı tapınılacak hiçbir ilâh yoktur. Ancak Allah'a tapılır."

İfadenin şekli nasıl:

(Lâ ilâhe) "Hiçbir ilâh yoktur." Hepsini kesip atıyor, doğruyor. Bir anda silip süpürüyor,

yuvarlayıp atıyor. (*İlla'llàh*) “Ancak Allah vardır.”

İfade tarzı böyle. “Hiçbir ilâh yoktur, ancak Allah vardır.”

Söyleyiş tarzı böyle. (*Lâ ilâhe*) Bir kılıç gibi hepsini kesip doğrayıp atıyor. (*İlla'llàh*) Ancak Allah'ın varlığı kalıyor ortada... Her şey yıkılıp gidiyor. Mü'min, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin varlığını kabul ediyor.

Bu söz öyle kıymetli bir sözdür ki, insanlar işte bu sözle cennete giriyor. Bu hâlis muhlis inançla, kim, “Allah'tan gayrı tapınılacak bir varlık yoktur; ancak Allah'a ibadet edilebilir, ancak odur bizim Rabbimiz, mâbudumuz, hâlikımız, râzıkımız, kâinâtın sahibi, mutasarrıfı, bizim yaratığımız, yaşatanımız, öldüğümüz zaman huzuruna varacağımız.” derse, bu inanca sahip olursa, bununla ebedî saadeti kazanıyor.

Ebedî saadetin anahtarı: *Lâ ilâhe illa'llàh...* Bununla yeryüzündeki bütün bâtil fikirlerin hepsini silmiş oluyoruz.

Kızılderililer, vadilerin ulu ruhuna tapınırlarmış! Eskimolar beyaz ayıya tapınırlarmış! Hintliler kara öküze tapınırlarmış! Afrika kabileleri toteme tapınırlarmış. Japonlar güneşe tapınırlarmış.

Hıristiyanlar bir beşer olan, beyaz kırmızı yüzlü, tomurcuk tomurcuk terler döken mübarek Hz. İsa peygambere tapınır; hâşâ sümme hâşâ! İnsanoğulları, Allah'ın peygamberini ne kadar saçma bir şekilde telakki ediyorlar. Biz onların hepsinin üstüne bir çizgi, bir sünger çekiyoruz:

“—Bunların hepsi yanlıştır; doğru olan, Allah’a ibadet

etmektir.” diyoruz.

Çok önemli bir söz! Bizi bütün dünyadaki, kâinattaki öteki insanlardan ayıran, bizi yükselten, yücelten, bizi cennetlik eden, bizi Allah indinde sevgili kul eden bu söz...

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا

(البقرة: rev)

(*Allàhu veliyyü’llezîne âmenû*) “Allah, iman edenlerin dostudur.” (Bakara, 2/256)

Muhterem kardeşlerim!

Yüzü ne kadar kara olursa olsun, ne kadar kusurlu olursa olsun, ne kadar eksikli olursa olsun, ne kadar suçlu da olursa olsun Allah bütün mü’minlerin dostudur. Allah bütün mü’minleri cennete sokacak:⁶

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.411, no:19704; Tahavî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.VIII, s.Ş)&, no:3372; Ebû Mûsâ el-Eş’arî RA’dan. İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.392, no:169; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.60, no:444; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VII, s.172; Taberî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.VI, s.497, no:1933; Ebû Zerr-i Gıfârî RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.205, no:2932; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.214, no:2113; Tahavî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.VIII, s.493, no:3369; Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.447, no:1773; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, no:448; Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.49, no:82; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VII, s.9, no:3899, 3941; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.140, no:1166; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.238, no:778; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XI, s.91, no:6222; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.10, s.397; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.304, no:2131; Hatîb-i Bağ-

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

حم . عن أبي موسى حب . ط . حل . عن أبي ذر طس . عن أبي الدرداء طب . ع . خط . عن معاذ طس . ع .
(حل . عن أبي هريرة)

(*Men kàle lâ ilâhe illa'llàh, dehale'l-cenneh*)
“Kim *Lâ ilâhe illa'llàh* derse, cennete girecektir.” buyrulmuştur.

Mü'minlerin hepsi cennete girecek. Çok kıymetli, çok önemli bir söz... Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi bu imandan, bu bağlılıktan, bu duygudan, bu sağlam görüşten, bu bilimsel sonuçtan ayırmasın...

(*Vahdehû*) “O bir tektir, yegânedir, eşsizdir. (*Lâ*

dâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.21, no:1619; Ebû Hüreyre RA'dan.
İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.364, no:151; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.279, no:7638; Ebû Talha el-Ensârî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.48, no:6348; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.328, no:2124; Seleme ibn-i Nuaym el-Eşcaî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.197, no:5074; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.56, no:1235; Zeyd ibn-i Erkam RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.313, no:790; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.46, no:2426; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.I, s.354, no:207; İbn-i Abdilber, *el-İstîâb*, c.I, s.541; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.65, no:2174; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXVI, s.290, no:8597; Ebû Şeybe el-Hudrî RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.9, no:3899; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.191, no:445; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.63, no:6455; İbn-i Asâkir, *Târihi Dimâşk*, c.XXXXVI, s.436; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.83; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.61, no:208, 1425, 1779; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.172, no:23234, 23242-23145, 41734.

şerîke leh) Onun şerîki, nazîri, ortağı yoktur.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri tarih boyunca peygamber göndermiş. Hepsi gelmişler:

“—Biz Allah’ın peygamberiyiz. Allah’a inanın, Allah’tan gayrıya tapınmayın!” diye tebliğ etmişler.

Bu kavganın mâzisi çok eski; ta Sümerliler zamanında, ta Mezopotamya sitelerinde geçer. Hz. İbrahim’in mâcerâsını biliyorsunuz:

“—Bu putlara tapmayın! Bunları yaratan Allah’a tapın!” diye orada mücadele vermiş de, kendisini ateşe atmaya, öldürmeye çalışmışlar.

Mûsâ AS’ın Firavun’la mücadelesi... Firavun:

“—Ben sizin Rabbinizim, bana tapınacaksınız.” diyor. Firavun, o koca piramitleri yaptıran vicdansız, “Bana tapınacaksınız.” diyor.

“—Sen nedin ya? Sen adam olsaydın ölmezdin. Sen de ölüp gittikten sonra ne işe yararsın, sen nedin ki?

“—Senkendindenbileölümüuzaklaştıramadıktan sonra neyin var?” diyememiş Mısırlılar ama, Mûsa AS çıkmış, hakikati söylemiş.

İbrâhim AS çıkmış, Nuh AS çıkmış, öteki peygamberler gelmiş, her birisi; “Şu putları bırakın, tapınmayın!” demişler, gece gündüz nasihat etmişler, anlatmışlar, anlatmışlar; dinleyen dinlemiş, kurtulmuş. Gemiye binen tufanda boğulmaktan kurtulmuş, inanmayan helâk olmuş. Tarih boyunca helâk olmuşlardır.

Âd kavmi, Semûd kavmi, Firavun’un kavmi,

öteki putperest kavimler hepsi hem dünyada, hem âhirette helâk olmuşlardır.

Peygamberler gelip, ta eskiden beri bildirdiği için Allah'ı biliyorlar. Fakat şeytan, bu sefer de onları başka türlü aldatıyor:

“—Tamam, Allah en büyük olarak var da, bir de şu var, bir de bu var...” diyor.

Yunanlılar'ı biliyorsunuz, birçok puta tapıyorlar, bir sürü tanrıları var. Heykeller yapmışlar; aşk tanrısı Venüs, şarap tanrısı Baküs, hepsinin başında karmaşık sakallı Zeus... Böyle saçma sapan şeylere, bir sürü puta tapıyorlar. Bâbilliler öyle, hristiyanlar teslis akidesine kâil olmuşlar.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ

(التوبة: ٣٠)

(*Ve kâleti'l-yehûdü uzeyrünü'bnü'llâh*)
“Yahudiler, Üzeyir AS Allah'ın oğlu dediler.”
(Tevbe, 9/30)

Şeytan, her birisini başka türlü şaşırtmış, aldatmış.

(*Vahdehû lâ şerike lehû*) “Bir tektir, şerîki, nazîri yoktur.”

Kur'ân-ı Kerîm bir de güzel muhakeme veriyor ki, hepsinin fikrini doğru yola getirmeye yeter:

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا

(الأنبياء: ٢٢)

(*Lev kâne fîhimâ âlihetün illa'llàhu lefese detâ*)
“Eğer yerlerde, göklerde Cenâb-ı Hak’tan başka bir tanrı olsaydı, o zaman güç kaynağı, emir kaynağı, yönetim kaynağı iki tane olunca, yer gök berbat olurdu, düzeni bozulurdu.” (Enbiyâ, 21/22)

Bir tanesi “Şunu şöyle yapın!” derdi, ötekisi “Şunu şöyle yapın!” derdi; ikisi birbiriyle çatışırdı.

Düşünün ki, bir trafik noktasına üç tane polis gelmiş; otomobillere birisi “geç” diyor, birisi “dur” diyor, ötekisi bu yoldakilere “geç” diyor. Birbirleriyle bağlantılı olmadan ne olur? Vasıtalar birbirine çarpar. Ortalık karmakarışık olur, perişan olur.

f. Hükümlanlık Allah’ındır

(*Lâ ilâhe illa'llah*) “Allah’tan gayrı ilâh yoktur. (*Vahdehû*) O tektir. (*Lâ şerike leh*) Şerîki, ortağı yoktur. (*Lehü'l-mülkü*) Egemenlik onundur.”

Mülk ne demek? “Meliklik, hükümdarlık, hükümlanlık...” demek.

Hükümdarlık ne demek? “Hüküm elinde, söz onun...” demek. Buyurmak, yaptırmak yaptırmamak onun salâhiyeti...

Hükümlanlık da, hüküm sürmek, yönetmek demek...

“—Hocam şimdi aklım biraz karıştı. Sen Türkçe bir kelime kullandın, ‘egemenlik’ dedin, ‘Egemenlik Allah’ındır.’ dedin. Biz 23 Nisan’larda ‘Egemenlik ulusundur.’ diye okuyorduk.”

Ulusların öyle hakiki bir egemenliği olsaydı, başlarına zalimler gelip de zulüm yapabilirler miydi? Tarih boyunca Firavunlar, Şahlar, Şeddatlar, Nemrutlar, Kısırâlar, Kayserler ve şimdiki zamanda da Markoslar, Kastrolar, zalimler; bir sürü zıpır, bir sürü deli halkların başına geçip zulümler yapabilir miydi? Onların öyle hüküm sürmesini halk istiyor mu?

İstemiyor ama ne yapsın, koyun gibi, bir şey yapamıyor. “—Egemenlik ulusundur.” neymiş?

Edebiyatmış. Edebiyat! Başka bir şey değil. “—Köylü Türk’ün sesidir, yurdun efendisidir.” Tamam, külahımı çevireyim anlat, buyur.

Nerede efendilik? Irgat olarak tarlada çalış, vergiyi ver, yoksulluk içinde yaşa, elektrik yok, su yok;

“—Sen efendisin, ağasın, paşasın, aslansın, kaplansın, bir tanesin, kömür gözlüsün, sırma saçlısın.”

İyi güzel, bunlar tatlı şeyler ama, gerçek değil.

“—Egemenlik ulusundur.” ne demek? Küçük bir mânası var:

“—Bu devletin yönetiminde söz, milletin fertlerindedir. O fertler, istediği insanları seçerler. ‘Hadi sen benim namıma şu işleri yapiver bakalım’ derler, tayin ederler. O da bakan olur, başbakan olur, reisicumhur olur. Milletten aldığı iradeye uygun olarak onun hizmetinde, onun arzusunu yerine getirmek için çalışır.”

Sistemin böyle olması lazım ama iş öyle olmuyor.

Seçilen, cebine parayı alan, direksiyona geçen adam rüşvet alabiliyor, iltimas olabiliyor, kayırma olabiliyor, partcilik oluyor, partizanlık oluyor, birisinin yaptığını ötekisi yıkabiliyor. Milletin anasını ağlatıyorlar, anasını değil kendisini ağlatıyorlar, babasını ağlatıyorlar, çocuğunu ağlatıyorlar, her şey olabiliyor ama işin mekanizmasında millet hükmediyor gibi oluyor.

Tabi millet, vekilleri vasıtasıyla devleti yönetecek, milletvekilleri de içlerinden birilerini seçecek, bu bir mekanizma ama fantezi. Gerçekte tam yürümediğini görüyoruz, biliyoruz. İşte ağır aksak gidiyor. “Söz Firavun’un...” demekten biraz daha iyi. Sana da arada sırada, dört yılda bir, beş yılda bir “Kimi seçelim?” diye soruyorlar. Sen de spor toto doldurur gibi, bir tanesini seçiyorsun, bir sürü vebal yükleniyorsun, Allah akıl fikir versin.

Ondan sonra onun yaptığı günahlar sana geliyor. Tabi sen seçtin, sen salâhiyet verdin. Seçimleri doğru ve güzel yapmak lâzım! Bu mânada “Egemenlik ulusun.” fantazi bir söz... Realitenin kıyısından, kenarından bir parçacık varsa da, hakikatte egemenlik ne ulusun, ne reisicumhurun, ne milletvekilinin...

Zelzele olduğu zaman hangisi durdurabiliyor?
Tufan olduğu zaman hangisi engel olabiliyor?
Kuraklık olduğu zaman kim yağdırabiliyor?
Demek ki kâinatın egemenliği kimin?

“—Allah’ın... Celle celâlühû ve amme nevâlühû.”

Allah; kahrından, gazabından bizi korusun; lütfuna, rahmetine erdirsin...

Muhterem kardeşlerim!

Egemenlik Allah'ın, hüküm onun... Dilediğini yaşatır, dilediğini öldürür. Dilediğini aziz kılar, dilediğini zelil kılar. Şahları dilenci yapar kapı kapı dolaştırır, dilencileri padişah yapar tahta oturtur.

Bir çobanın çocuğu reisicumhur olur. Bir zenginin çocuğu sokak köşesinde soğuktan donarak ölür. Hüküm onun...

(El-hükmü li'llâh) "Hüküm Allah'ındır. *(Lehü'l-mülkü ve lehü'lhamdü)* Egemenlik de onun, hamd de onundur."

Neden?

Allah-u Teâlâ Hazretleri rahmeti, lütfu ve keremiyle yönetiyor. Allah-u Teâlâ Hazretlerinin hükmü öyle sürüyor. Dilediyse, istese, kahredeceği halde düşmanına bile rızık veriyor.

"—Sübhanallâh! Yâ Rabbi, bu senin düşmanın... Sabah akşam sana küfreder. Âsî, mücrim, kıpkızıl, kapkara, zalim! Sen bunu havyarla besliyorsun yâ Rabbi! Balla, börekle besliyorsun. Şu sarayındaki debdebeye, saltanata bak!"

"—Kulum, sen onun iki günlük, göz yumup açıncaya kadar süren dünya hayatındaki saltanatına aldanma! Âhirette cehennemlik olacak."

Bu dünya imtihan ama, ona bile veriyor. Rızkını kesmiyor, sıhhatini bozmuyor, "Acaba tevbe

edecek mi?” diye bir müddet fırsat veriyor, İmtihan dünyası. Herkes bu sahneye gelip bu sınava girecek. Eline kâğıdı kalemi alıp imtihan müddetince, 50 dakika bir buçuk saat cevap verecek. Herkes istediğini yazmakta serbest olduğundan amel defterine ya sevap yazıyor ya günah. O kadar, başka bir şey değil. Ama Allah rahmetiyle yağmur yağıyor, ot bitiriyor, güneşi çıkarıyor, yazı getiriyor, kışı getiriyor. Hepsi güzel, hepsi yerli yerinde, hikmetli, faydalı.

Bir ziraatçi kardeşim, arkadaşım var. Ziraat Araştırma Enstitüsü’nde, Tarım Bakanlığı’nda çalışıyor. Bir tohum götürdüm.

“—Bu tohum çok güzel bir meyvenin tohumuydu. Adını bilmiyorum, şeklini tadını unuttum. Bir şey kaldı aklımda, çok tatlıydı, çok hoş bir kokusu vardı. Saklamıştım, buraya getirdim. Yetiştirebilerseniz çok güzel bir meyve... ılıman bir iklimde yetişirse, Türkiye’ye yeni bir meyve getirmiş oluruz.” dedim.

Avusturalya’dan böyle bir tohum getirdim. Bir zaman sonra o arkadaşın yanına gittim, sordum.

“—Bizim tohum ne oldu? Diktiniz mi, filizlendi mi? Nasıl bir şey olduğunu anladınız mı?”

“—Yok, buzdolabında duruyor.” dedi.

“—Niye?” dedim.

“—Hocam, her tohumun bir soğuklama müddeti vardır. O soğuklama müddeti olmazsa tohum patlayıp filiz vermez.”

Kışın sebebini anladınız mı?

Allah-u Teâlâ Hazretleri neden ülkelerde bir yaz getiriyor, bir kış getiriyor?

Tohum kışın karın altında soğuklayacak, baharda keyifle neşeyle karın arasından bir filiz verecek, başını çıkaracak. Ondan sonra ne kadar yükselecek ne meyveler verecek ne tahıl olacak ne daneler büyüyecek!.. Her şeyi hikmetli... Kar da lazım, soğuk da lazım, rüzgâr da lazım, yağmur da lazım; her şey yerli yerinde...

Lütfu da hoş, kahrı da hoş.

*Gelse celâlerinden cefâ Yahut cemâlinden vefâ,
İkisi de cana safâ,*

Lütfun da hoş kahrın da hoş.

Hepsi yerli yerinde... Allah-u Teâlâ Hazretlerinin her şeyi güzel.

Onun için, (*lehü'l-hamdü*) “Hamd de onundur, övülmek onun şânına layıktır.”

Şu kâinat hakikaten emsalsiz bir nizama sahip... Öyle bir güzel matematik düzeni var ki, şu senin gördüğün kâinâtın her birisi moleküllerden meydana gelmiş maddeler. Çeşit çeşit maddeler var. Binlerce elementten meydana gelmiş çeşitli kombinasyonlar, çeşitli mineraller, çeşitli şekillerde moleküller oluşmuş. Bunların da 100 küsur tane elementi var.

Hidrojen, radyum, oksijen, demir, karbon, ve saire çeşit çeşit elemanlardan meydana gelmiş. O elemanları alıyorsun, onların da içinde bir atom âlemi var; çekirdek var, elektronlar var, protonlar var, nötronlar var, pozitronlar var. Hokkabazın, şapkasının içine elini sokup da

tavşan çıkarması gibi ilim adamları, fizikçiler boyuna bir şeyler çıkarıyor.

Allah-u Teâlâ hazretleri bu kâinâta öyle bir engin nizam, öyle bir eşsiz düzen koymuş ki yazı belli, kışı belli, namaz vakitleri belli, bayram zamanları belli, güneşin ne zaman doğacağı belli, ne zaman batacağı belli. İklimler, mevsimler belli. Kuyruklu yıldız ne zaman nereden geçecek, ne tarafa doğru gidecek, her şeyi hesaba tâbi.

Bu güzel, eşsiz kâinâtı bu kadar güzel hikmetlerle yöneten Allah-u Teâlâ hazretleri. Mülk onun, hüküm onun ve hamd onun. Her türlü övgüye layık o...

“—Yâ Rabbi! Şânın ne kadar yüce, her şeyin ne kadar hikmetli, kudretin ne kadar sonsuz, bilgin ne kadar emsalsiz her işin ne kadar yerli yerince! Yâ Rabbi! Sana sonsuz hamd ü senâlar olsun, övgüler olsun!” diye hamd etmekten başka çaresi kalmıyor insanın.

(Lâ şerîke leh, lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü, bi-yedihî’l hayr) “Hayır Rabbimizin elinde... Hayır, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin elinde...” Sen ona yalvarırsan, ona kul olursan, onun sevdiği kul olursan hayra erersin. Hayır onda...

“—Yok, ben valiyle biraz dost olayım, imar müdürüyle ahbaplık edersem; bir deste gül, biraz da fıstıklı baklava götürürsem; selâm sabah derken, bizim inşaat işini, ruhsat işini hallederiz, fayda sağlarım.”

Fayda Allah’a kulluk etmekte... O da senin gibi âciz bir mahlûk... Sen harama, rüşvete,

günaha, aldatmaya sapma, Allah’a kul ol! Hayır Allah’ın elinde...

Hayır, Allah-u Teâlâ Hazretlerinin elinde... O, sevdiği kullara, dürüst kullara mükâfatını çok çok verir. Ecdadımıza nasıl verdiğini görüyorsunuz.

Dedelerimiz 1071’de Malazgirt’ten bu Bizans topraklarına girmişler. Doğu Roma imparatoru Romanes Diyojenes 200 bin kişilik ordu toplamış. Alparslan’a karşı gitmiş. Bizim Alparslan da dindar bir insan ama, ordusu öteki gelen ordu kadar değil... Allahu Teâlâ Hazretleri bu mücahidleri galip etmiş, Anadolu’yu almışlar.

Oradan Gelibolu’ya geçmişler, Edirne’den öbür tarafa gitmişler. Oradan Kosova’ya gelmişler. Derken bir haçlı ordusu çıkmış karşılarına; tepeden tırnağa kadar zırhlı... Sultan I. Murad, Peygamber Efendimiz’in duası gibi dua ediyor. O da harpte dua etmişti:

“—Savaşmak için bu kâfirlerin diyarına gelmişiz. Şimdi biz bu kâfirlere yenilirse, bu diyarlarda bir daha senin adın anılmaz. Sana kulluk edecek müslüman kulun kalmaz; müşrikler kalır, kâfirler kalır. Yâ Rabbi! Benim canımı al ama, İslâm ordusu muzaffer olsun... Benim canım fedâ olsun ama, müslümanlar galip gelsin...”

Böyle dua etmiş. Kosova harbinde müslümanlar galip gelmiş.

Yugoslavlara da bu sene, Kosova harbini dehşetli bir şekilde kutlamışlar, anma töreni yapmışlar.

Neresini kutladılar? Kendileri müslümanlara

mağlup oldular ama, herhalde içlerinde Türkler'e düşmanlığı yerleştirmek için böyle bir şey yapmış olmalılar. "Türkler buraya geldiler; şöyle yaptılar, böyle yaptılar." demek için.

Muhterem kardeşlerim!

Biz tarihimizi unutmuşuz. Etraftaki herkes kendi nesillerini bize düşmanlıkla yetiştiriyor. Geçtiğimiz senelerde, Viyana kuşatmasının bilmem kaçınıcı yıl dönümünü, Viyana'da bir kutladılar. Âdetâ veryansın ettiler.

Biz zaferlerimizi hiç böyle kutlamıyoruz. Öyle şey mi olur? İnşallah bir "Tarih Cemiyeti" kuracağım, elimden geldiğince her zafer için bir kutlama töreni yaptıracağım!

Onlar yenilmişler, yenilmişler, yenilmişler... Bizim İkinci Viyana Kuşatması'nda bir anlaşmazlık olmuş askerlerimiz arasında, Kırımlılar küsmüşler, gitmişler. 30-40 kırk bin kişilik kuvvet Kahlenberg tepesinin üstünde otağ kurmuş.

Düşman da fırsatı yakalamış, hücum etmiş. Bu Viyana muhasarasında Viyana'yı alamamışız, onların karşısında yenilmişiz, Belgrat'a doğru yönelmişiz. Bunu anlatıyorlar. İşlerine gelen sahneyi güzelce almışlar; allandıra ballandıra dillendire anlatıyorlar. Her taraftan davetliler ve seyircilerle müthiş bir kutlama yapıyorlar.

Bizim böyle kutlanacak binlerce zaferimiz var ama ben hatırlıyorum, o zamanın hükümeti, "Yunanlı kardeşlerimiz darılacak." diye İstanbul'un 500. Fetih Yıldönümü'nü doğru düzgün kutlattırmadı.

Şimdi darılmadılar mı? Şimdi Yunanlılar çok mu dost, Bulgarlar çok mu dost? Sen kendi evlâdını doğru düzgün yetiştir, şuurlu yetiştir. Sen onu yetiştirmezsen, kimisi gidiyor Maocu oluyor, kimisi gidiyor Leninci oluyor, kimisi gidiyor Stalinci oluyor.

Sen kendi adamını doğru düzgün yetiştirmeye baksana, kendi işine baksana! Allah akıl fikir versin...

(*Bi-yedihi'l-hayr*) “Hayır Allah’ın elindedir.”

Muhterem kardeşlerim! Biz ona kulluk edersek, biz de hayra nâil oluruz.

(*Ve hüve alâ külli şey’in kadîr*) “Ve Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeye hakkıyla kâdirdir.” Ne dilerse, onu yapmaya kâdirdir. Onun için olmamak mümkün değil! Bir şeyin olmasını murad etti mi “Ol!” buyurur, olur.

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

(يس: ٨٢)

(*Innemâ emruhû izâ erâde şey’en en yekûle lehû kün feyekûn*) [Bir şey dilediği zaman, onun emri sadece ona ‘Ol!’ demektir; o da oluverir.] (Yâsin, 36/82)

“—Ol!” der, o da olur; başka çaresi yok...

Onun için, bu kudretin sahibi, şu kâinâtın mutasarrıfı, hâkimi olan; hüküm kendisinin elinde, hükümranlığı kendisi yapmakta olan ve bizi yaratan, yaşatan, müslüman kılan ve bize Kur’an indiren, Peygamber gönderen ve

mü'min kullar olarak bizi seven Rabbimize güzel kulluk etmek bizim vazifemiz. Aklımız varsa, vicdanımız varsa, kalbimiz ölmemişse, yaşıyorsak, müslüman sak –ki el-hamdü lillâh müslümanız– ona güzel kulluk etmek hayatımızın gayesi olmalı.

Hayatın gayesi ne? Allah'a güzel kulluk etmek...

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İllâhî ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî*) “Yâ Rabbi! Benim maksudum, gayem, dileğim, isteğim sensin! Ben senin rızanı istiyorum.”

İşimiz bu, asıl gayemiz bu. Rabbimiz bizi gayesini unutmayan, yanılmayan, şaşırmayanlardan eylesin. Ömrümüzü rızasına uygun geçirenlerden eylesin, sevdiği razı olduğu bir kul olarak huzuruna varanlardan eylesin. Sevdiklerimizle beraber cümlelerinizi, cümlemizi cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
17. 09. 1989 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü